

Inleiding

Het Platform voor zzp-dienstverleners (hierna: het platform) is eind 2017 opgericht en is een initiatief van de ABU. Het platform heeft onder meer als doelstelling de belangen van de deelnemers (intermediairs) die opereren op de Nederlandse zzp-markt, te behartigen. De deelnemers ervan zijn actief op de midden- en bovenkant van de zzp-markt.

Het platform is een voorstander van een goed functionerende arbeidsmarkt in het algemeen en van een goed functionerende zzp-markt in het bijzonder. Waar ondernemers ruimte en vrijheid wordt geboden voor ondernemerschap. Maar tegelijkertijd ook voorziet in een beschermingskader voor andere werkenden die dat nodig hebben. Voor het goed functioneren van de ZZP-markt is het noodzakelijk dat opdrachtneemers en opdrachtgevers (vooraf) duidelijkheid en zekerheid wordt geboden.

In de voorstellen van het kabinet wordt de zzp-markt in 3 delen opgesplitst. Per deelmarkt bespreken wij de kabinetsvoorstellen en maken tevens van de gelegenheid gebruik om ook zelf met een aantal voorstellen te komen.

1. Bovenkant zzp-markt

Voor de bovenkant van de zzp-markt stelt het kabinet een koppeling voor tussen het tarief (boven de € 75 per uur), duur van de opdracht (korter dan 1 jaar) en aard van de werkzaamheden (reguliere en niet reguliere bedrijfsactiviteiten). Voor deze deelmarkt wordt de fiscale mogelijkheid van "opt out" geboden dat wil zeggen kiezen voor het niet verschuldigd zijn van loonheffingen. Wij vragen ons af welke problemen het kabinet met deze maatregelen wil oplossen?

Het platform is een groot voorstander van het aanbrengen van focus in de huidige zzp-discussie. Deze focus kan worden aangebracht door eerst met voorstellen te komen voor de bovenkant van de zzp-markt. Voorstellen die maximale duidelijkheid bieden. Het betreft hier namelijk een groep van zelfstandige ondernemers / van professionals. Het ligt niet voor de hand om voor deze groep de duur van de opdracht te beperken tot 1 jaar. Het stellen van deze arbitraire grens doet geen recht aan de praktijk van deze ondernemers.

Ook het onderscheid reguliere versus niet reguliere bedrijfsactiviteiten past niet bij deze groep van zelfstandigen. Het miskent de moderne economische realiteit, waarin een allesomvattende standaardindeling niet meer bestaat. Ondernemingen ontwikkelen zich constant. Een duidelijke begrenzing van waar een onderneming van is, ontbreekt vandaag de dag.

Aan de bovenkant van de zzp-markt is er juist een enorme behoefte aan ruimte, aan flexibiliteit. Deze groep behoeft geen bescherming, maar juist vrijheid. En wel vrijheid om te ondernemen. Contractvrijheid voor deze groep van professionals in plaats van betutteling.

Invoering ondernemersovereenkomst

Maar wat dan wel voor deze groep van zelfstandige ondernemers? Het platform is een voorstander van de invoering van de ondernemersovereenkomst in combinatie met de fiscale ondernemersverklaring voor deze groep van zelfstandige ondernemers.

Elk mens moet zelf kunnen kiezen hoe hij of zij wil werken: als ondernemer of als werknemer. De arbeidsmarkt van de toekomst zou werkenden hierin moeten faciliteren. Kiest een werkende voor het ondernemerschap, dan mogen er geen belemmeringen en/of rechtsonzekerheden zijn bij de werkenden zelf of bij hun opdrachtgevers. De positie van de zelfstandig ondernemer moet helder en volwaardig worden geregeld. Belangrijk daarbij is dat elke werkende de gevolgen van zijn / haar keuze moet kunnen overzien. Afspraken tussen partijen (opdrachtgevers en opdrachtnemers) worden duidelijk vastgelegd.

Als je een ondernemer bent, ben je geen werknemer. Dit uitgangspunt dient verankerd te worden in het Burgerlijk Wetboek en wel door de introductie van de ondernemersovereenkomst. In het fiscale zou een ondernemersverklaring (toets op ondernemerschap) geïntroduceerd kunnen worden.

Het platform geeft het kabinet in overweging om onder deze groep van zelfstandige ondernemers in de eerste helft van 2018 een pilot te houden naar de werking van de ondernemersovereenkomst in

combinatie met de invoering van een fiscale ondernemersverklaring. Het zou mooi zijn als voor deze groep op 1 januari 2019 een nieuw systeem ontwikkeld is en in werking kan treden. Uit de ervaringen die hiermee worden opgedaan moet vervolgens blijken in hoeverre deze aanpak ook voor een groter deel van de zzp-markt kan werken.

Tot slot kan naar onze mening de grens van meer dan € 75 per uur naar beneden toe bijgesteld worden.

2. Onderkant zzp-markt

Voor de onderkant van de zzp-markt stelt het kabinet voor een koppeling aan te brengen tussen tarief (tussen € 15 en € 18 per uur), duur van de opdracht (korter dan 3 maanden) en aard van de werkzaamheden (reguliere en niet reguliere bedrijfsactiviteiten). Welk problemen wil het kabinet met deze maatregelen oplossen? Bescherming bieden aan de kwetsbare zelfstandigen in onze maatschappij?

Het platform staat voor een gelijk speelveld en is tegen elke vorm van oneerlijke concurrentie. Voor de onderkant van de zzp-markt dient de bescherming van de kwetsbare zelfstandigen centraal te staan. Het hanteren van een tarief kan daarbij helpen. Wel vragen wij ons af hoeveel zzp'ers vallen onder het door het kabinet voorgestelde tarief van € 15 à € 18 per uur en in welke sectoren zijn zij werkzaam?

Het platform is geen voorstander van het maken van een onderscheid tussen reguliere en niet reguliere bedrijfsactiviteiten. Zie ook onder 1. Het aanbrengen van dit onderscheid zal in de praktijk alleen maar leiden tot heel veel uitvoeringsproblemen.

Het hanteren van een maximum duur van de opdracht kan aan de onderkant van de zzp-markt bescherming bieden. Het platform is van mening dat korte opdrachten door zzp'ers kunnen worden uitgevoerd. Lange(re) opdrachten echter niet, deze kunnen alleen door werknemers worden uitgevoerd. Wat is in dit verband kort? En wat is lang? In samenspraak met marktpartijen zullen aan beide begrippen invulling moeten geven onder meer door het stellen van duidelijke kaders.

Een kanttekening is hier wel op zijn plaats. Wij zijn geen voorstander van de invoering van een fiscale dienstbetrekking voor deze groep. In dat geval is er "slechts" sprake van werknemerschap voor de loonbelasting en voor de sociale zekerheid van verzekering bij langdurige arbeidsongeschiktheid en werkloosheid. Voor het civiele recht is er echter sprake van ondernemerschap. En dus van onbeperkte flexibiliteit, geen zekerheid verder dan de overeengekomen opdracht, geen andere arbeidsvoorwaarden dan het WML etc. Neveneffect hiervan is dat de groep van werkenden uit 3 categorieën dan komt te bestaan, te weten uit: 1) werknemers, 2) ondernemers en 3) combi categorie. Hiervan zijn wij absoluut geen voorstander.

3. Midden zzp-markt

Voor deze deelmarkt zal aan de hand van toetsingscriteria een opdrachtgever vooraf moeten bepalen of er sprake is van een dienstbetrekking en wel door middel van het invullen van een webmodule. Het platform vraagt zich af welke problemen het kabinet met deze voorstellen wil oplossen en hoeveel zzp'ers onder deze categorie vallen?

Het platform is geen voorstander van de introductie van een webmodule. Hoe kan je bijvoorbeeld simpele objectieve criteria bedenken als het gaat om het criterium als gezag? Voor deze groep zou juist een praktisch uitvoerbare regeling bedacht moeten worden en wel in samenspraak met marktpartijen. Ook voor deze deelmarkt geldt dat het onderscheid reguliere versus niet reguliere bedrijfsactiviteiten, niet past. Zie ook onder 1. Het aanbrengen van dit onderscheid zal in de praktijk alleen maar leiden tot heel veel uitvoeringsproblemen.

Opdrachtgevers zijn in de plannen van het kabinet alleen verantwoordelijk voor het invullen van de module. Het platform vraagt zich af of dit wel verstandig is. Dit kan opdrachtgevers afschrikken om met deze groep van zzp'ers te werken.

Samenvatting

De arbeidsmarkt is enorm in beweging. Dit leidt tot onzekerheid. In een tijd van onzekerheid is het juist van belang dat aan zelfstandige ondernemers en opdrachtgevers ruimte wordt geboden om te kunnen ondernemen. Zij hebben behoefte aan zekerheid en duiding, aan duidelijke en objectieve kaders. Hier ligt dan ook een belangrijke taak voor het kabinet.